

השלישית האוזן

DVD | Blu-ray | תקליטים | דיסקים

השנה העדפנו להתמקד באמירות אישיות. עובדי האוזן השלישית בחרו, על-פי טעמם האישי והעדפותיהם הטבעיות, את סרטי השנה ב-DVD ואת אלבומי השנה, בלי שקלול קולות וללא שיקולי מערכת. התוצאה המוגשת כאן מפתיעה באקלקטיות שלה, ברבדים ובמרקם הפרוע שהיא מציעה. חלק מהבחירות מתבקשות, כמעט צפויות, אך חלקן חותרות תחת כל מוסכמה "אוזנית". לצד יוצרים מוכרים ובחירות שכלתניות מופיעים הפעם שמות שאולי לעולם לא היו זוכים בכבוד. הרווח כולו שלכם. כי בשם הדמוקרטיה, גם גיסטין טימברלייק הוא לא מילה גסה.

בחירות 2011

אנשי האוזן ממליצים על הסרטים והאלבומים הטובים של השנה

אלבום השנה

Let England Shake
P. J. Harvey
Vagrant

שמצריכה הקשבה בכובד ראש. ההרמוניות הנוגות וההפקה המוקפדת נשזרים בצורה מושלמת עם הקול של הארווי, ובמיוחד עם הטקסטים שלה, שמרמזים על אופי שירה מלא פאתוס נוסח משוררים בריטיים רומנטיים מן המאה ה־19.

הטקסטים מלאים ביקורת פוליטית מן הסוג הלא מתחנן, המכוון בראש ובראשונה לליבו של המאזין האנגלי, ולאחר מכן גם לאזניהם של חובבי מוזיקה משאר העולם המערבי. ניסיון להבין את אופי האדם ואת מקור המלחמה הנטועה בו הם נושאים שגורים באלבום זה. בהיבט ההפקתי, הארווי מאמצת שני ענקי ניינטיז שממשיכים איתנו גם היום: **מיק הארווי (Bad Seeds)** והמפיק **ג'ון פאריט**, שתורמים את חלקם במספר שירים להשלמת האלבום.

למרות שאולי אפשר היה כבר לסמן את הפסגה של הקריירה שלה (האלבום **Stories from the City** של הקריירה הוא בחירה אפשרית), נראה שיצרה עכשיו נקודת מפנה מרשימה שעוד תוביל לפסגה חדשה.

רוי קיסלר

נתחיל ונאמר שקשה במיוחד לבחור אלבום אחד ויחיד שעשה עלינו רושם במהלך תקופה ארוכה של שנה שלמה. נמשיך ונציין שהבחירה באלבומה של **פי. ג'י הארווי, Let England Shake**, הוא תוצאת שקלול של קריטריונים הקשורים באיכות האלבום ובמשקל הפופולאריות שלו.

כאשר ניגשים לאלבומה האחרון, מבינים ללא ספק שזו היתה השנה של פי. ג'י. הארווי. מי שפרצה כמטאור בחיתולי האינדי רוק של שנות התשעים, שבזמנו אומץ בחום על ידי קהילת המוזיקה המיינסט־טרימית, השכיחה למתג את עצמה על התפר הכמעט בלתי נראה בין שני העולמות, בהצלחה רבה. הצלחה זו הביאה את הארווי למצב בו היא יכולה להרשות לעצמה לעשות כל מה שהיא רוצה. אלבומה הקודם היה אלבום בלדות אפל וקשה לעיכול במרכזו, מלבד קולה, עמד הפסנתר. באלבום הנוכחי הארווי משנה כיוון ולמעשה תוקעת יתד של מנצחים, כובשת גם את המיינסטרים וגם את האינדי. הארווי אינה זקוקה לכל מיני שטיקים אופנתיים. היא לא צריכה ללכת בתלם של סצנה מוזיקאלית אחת, משום שהיא מלאה בקסם וייחודיות ששמורים לה ולה בלבד. לא בכדי זכתה השנה כמעט בכל פרס אפשרי (לנו זה לא אומר כלום), עובדה שתומכת בהצלחה הכלכלית של אלבומה. האלבום מעוצב בצורה כזו

LET
ENGLAND
SHAKE

האוזן השלישית. חנויות מוזיקה וקולנוע

www.third-ear.com / [t](#) / [f](#)

חיפה

שרדות מוריה 13

טלפקס: 04 8360219

haifadvd@third-ear.com

ירושלים

רח' עמק דפאים 8

טל: 02 5633093

פקס: 02 5633272

jerusalem@third-ear.com

תל אביב

רח' המלך ג'ורג' 48

טל: 03 6215200

פקס: 03 6215216

info@third-ear.com

ריכשו 5 פריטים
מחור המגזין
וקבלו 15% הנחה

עריכה: אילן לובטון, ערן קידר / עיצוב: תמר ברדיין / מגזין האוזן השלישית: editor@third-ear.com

סרט השנה

Enter the Void

במאי: גספר נואה

צרפת-איטליה-גרמניה 2009

◀ **גספר נואה** מתעקש לעשות את החיים קשים, וייאמר לזכותו שהוא מצליח, למרות הנסיגויות הרבה של יצירתו, להישאר בתודעה, גם אצל אלה שאינם סינפילים מובהקים. אולי זה השילוב הכל כך חכם של עלילות פשע - סוג של מחויבות לז'אנר, שמאפשר חתירה תחתיו בספירות אחרות של עשייה. אולי זו תמת אהבת האיך-ק, שעושה את זה לנשים וגברים כאחד. כולם רוצים להישטף בהילה הזו של הסחפות רגשית שאין לה גבולות. אולי זהו האלמנט ש"מכפר" על הנרטיב ההפוך ועל האלימות הברוטאלית של **בלתי הפיך**. אולי זה מה שכל כך נוגע ללב ביצירת המופת ההיסטרית שלו מהשנה, **Enter the Void**.

נואה משתמש בתבונה באפשרות של נקודת תצפית אישית, כזו שכאילו נובעת מתוך עיניו של הגיבור, בלי להראות אותו (חוץ מברגעים שהוא מול המראה). מאוד ייתכן כי עידן ההום-וידאו הוא זה שהביא להכרה תרבותית רחבה בעוצמה של ה-POV הזה. אפילו המבקרים כבר לא יכולים לומר שזו גחמה. הגיבור של Enter the Void הוא בחור אמריקאי מבולבל וסטלן חסר תקנה שחי בטוקיו, אליה הביא גם את אחותו, איתה הוא מנהל מערכת יחסים כמעט אינססטואלית. חלקו הראשון של הסרט הוא רק הקדמה למה שיקרה לנקודת התצפית הייחודית, כשהגיבור הצופה ייהרג במהלך התנגשות

עם המשטרה. ההפתעה הגדולה היא שהמצלמה לא מחפשת עיניים חדשות, אלא נותרת עם רוחו של הגיבור כדי לרחף מעל גגותיה של טוקיו, דרך קירות הלאב-הוטלים הסליזיים שלה, בין מועדונייה הצבעוניים. ואולי זה בכלל טריפ או חלום, וגיבורנו המעופף יתעורר ויפתור את כל השאלות.

כמובן שנואה לא מסתפק רק בטריק. הוא נותן לסרט המרהיב שלו, שמפגין וירטואוזיות ויזואלית נדירה, ללכת כמה צעדים נוספים אל עבר הלא-נודע.

פתאום סרטו של נואה הוא לא סתם סרט התבגרות או סרט פשע אלא מסה מטאפיזית, פסיכאדלית, שחוקרת מושגים כמו מוות, זיכרון, אהבה, בדידות, גאולה. הסרט, כמו כמה מסרטיו של **דייוויד לינץ'**, הופך להיות אנגימה. כמו **אודיסאה בחלל** של **קובריק**, מייצר Enter the Void אנרגיה חדשה, דתית כמעט, באמצעות פסקול מרתק על רקע אימאז'ים נדירים. לא כל יום רואים דבר כזה בקולנוע.

ערן קידר

עותק נאמן למקור

במאי: עבאס קיארוסטמי
איראן-צרפת 2010

◀ גבר נאה, פרופסור לאמנות, מגיע להרצות בטוסקנה על ספרו החדש, המהלל בשבחם של עותקים נאמנים על פני המקור עצמו. צרפתייה בעלת חנות עתיקות מקומית מגיעה להרצאה ומזמינה את הפרופסור לחנותה. המפגש ביניהם, במהלכו של יום אחד, הופך למסע מעורר מחשבה ומבלבל קמעה, על זוגיות, זקנה וזיכרון. זהו סרטו העלילתי הראשון באורך מלא של **עבאס קיארוסטמי** מחוץ לאיראן, אך אל דאגה, הוא ממשיך לגלגל בין אצבעותיו המוכשרות את הריאליזם הפשוט והישר שלו - זה המורכב משיחות אגביות אבל מלא באמיתות קטנות, חלקן מנחמות, רובן מכאיבות. ליהוקה של **ז'ולייט בינוש** לתפקיד הראשי מעורר שאלה לכאורה, בעיקר משום שקיארוסטמי נוהג להשתמש בשחקנים לא ידועים או לא מקצועיים. התמורה אדירה משום שבינוש נעה בין מיניות נשית עדינה לולגריה והיסטריה, בין חזק ופיכחון לשבריריות ילדותית כמעט. בעיקר באמצעותה, אנחנו מצליחים לתפוס קצת מן האובססיה הזו ברדיפה אחר המקור - שאולי הוא כבר פנטזיה אבודה, או הרבה פחות מוצלח משזכרנו.

◀ אחד הרגעים הקולנועיים היפים שראיתי השנה הוא רגע קצר בו שני אחים צעירים מאוד יושבים בחדרם בשעת ערביים, בטבעיות וללא מילים כמעט, מבינים שהמצפון מייסר, שאהבה היא דבר ממשי ושסליחה היא עולם ומלואו. נשמע לכאורה בלתי אפשרי לייצר רגע שכזה, אבל **טרנס מאליק** יודע. עץ החיים עורר השנה פולמוס מאסיבי, זה לא מפתיע. חלקים ממנו תמוהים קצת, הוא מתנהל בזמן משלו, ואופיו הבריאתי-רוחני-נוצרי משהו, עצבן לא מעט אנשיים. אך מה שתמוה במערכה הראשונה,

נופל למקום בפיוטיות מדויקת במערכה השלישית (והרביעית והחמישית). הוא מצולם באופן מעורר השתאות, ועל אף האב, הבן ורוח הקודש המרחפים מעליו, יש בו ביטויים מרתקים של התנהגות אנושית שאין אוניברסלי ממנה. במאים אמריקאים רבים בוחרים לספר לנו, בווריאציות שונות, את סיפורה של המשפחה הכל-אמריקאית. מאליק בחר לעשות זאת בסט אסוציאטיבי של רגעי זיכרונות, שברי חלומות, וטפטופי מציאות כואבים שהם תמצית ההתפכחות שלנו מהילדות, מתובלים בפלא הבלתי נתפש של הבריאה. תגידו יומרני? אולי. יפהפה? לחלוטין.

שם תואר: משטרה

במאי: קורנליו פורומבוי

רומניה 2009

◀ למרבה האירוניה, **שם תואר: משטרה** הוא אחד מסרטי הפשע המשעשעים ביותר שנראו השנה. לכאורה מדובר בתאור יבש של חקירה שגרתית, אך למעשה זוהי יצירה אלגורית שמטרטטת באירוניה את אופן החשיבה הקונפורמיסטי ברומניה, המדינה הקומוניסטית לשעבר.

כריסטי, שוטר צעיר נטול הרואיות בעיירה רומנית אפרורית, עוקב בהוראת מפקדו אחר נער החשוד כי מכר סמים לחבריו. הוא שרוי בקונפליקט המעיק על עבודתו: במידה ויעצור את הנער הוא ייכלא לשנים רבות, אך הידיעה שבעוד זמן קצר חומרת העונש על סחר תופחת, מעוררת בו חשש שחייו של הבחור הצעיר ייהרסו באופן חסר פרופורציות. עוצמתו של הסרט נובעת מהתעוזה של הבמאי **קורנליו פורומבוי (12:08 מזרחה לבוקרשט)** לייצר סצנות אותנטיות, במסורת הריאליזם המחוספס, הבנויות ממעקבים סזיפיים ממושכים. התפיסה המיושנת של מהות החוק ומהות עבודת המשטרה מעמתת את כריסטי לבסוף עם מפקדו באחד מרגעי האבסורד שמאפיינים את הסרט, כאשר עולה שאלת ההגדרה המילונית של הערך "מצפון". ומה התשובה??

Leap Year

במאי: מייקל ראו

מקסיקו 2010

◀ מרחב חייה הבודדים של לורה מצטמצם לכדי שטח דירתה העגמומית - ביום היא עובדת שם ככתבת פריילנס ונוהגת לאונן כשהיא משקיפה על חייהם הרומנטיים של שכניה. בערב היא מנהלת בחדר המיטות שלה שגרת חיי מין נטולת תשוקה שמשקפת ניכור בינה לבין הגברים שמתוירים אותה בסופו של כל לילה לבדה. הכמיהה העזה לזוגיות ואהבה, בכל פורמט שלא יהיה, מובילה את לורה לקשר זוגי בעל אופי סאדר-מזוכיסטי. הייאוש חוצה בכל מפגש קו אדום נוסף של טאבו בסקס.

הסרט מתאר את מערכת היחסים ביניהם כניצול הדדי, שבה יש שולט ונשלט שמחליפים תפקידים. תחושת החיות טמונה ביכולת לשכלל את עוצמת הריגוש בכל מחיר. כל הדמויות מונעות מתוך כאב מתמשך ומשתק, אף אחד אינו מעוניין לייצר דו שיח ומה שנותר לעשות הוא רק להזדיין ובכך לפרוק את הכאב. סצנות הסקס מועמדות כסדרה של תנוחות מגושמות ומאולצות שנחתכות בבוטות, ממש כמו הסקס הקשוח עצמו. גם העירום לא מצטלם יפה והוא חסר סקס־אפיל. **מייקל ראו**, שזה לו סרט ביכורים, מספק בצורה מינימליסטית חוויה קלאוסטרופובית של בית המשול לכלא, כשהוא מצלם אך ורק בחלל הדירה, ללא תנועת מצלמה.

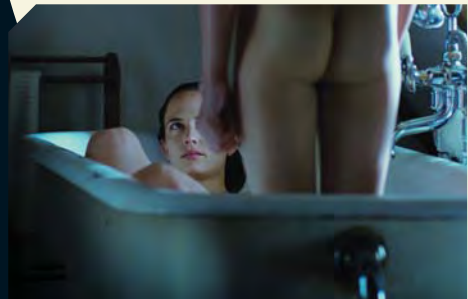
במאי: בנדק פליגאוף
הונגריה-צרפת 2010 (דובר אנגלית)

Red White and Blue

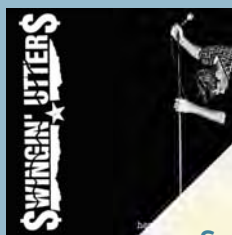
במאי: סיימון ראמלי
ארה"ב 2010

ניתן לייחס את שלושת הצבעים האלה למספר דברים שונים, אך בסרט הטעון הזה של **סיימון ראמלי** ההקשר הסימבולי ביותר הוא לא אחר מלדגל ארה"ב. ראמלי, בדרמת נקמה אינטנסיבית המתרחשת באוסטין, טקסס, שחזר מספר סיפורים מקבילים המתאגדים מרגע לרגע למותחן קשוח. שלושת הצבעים מתקשרים גם לשלושת הדמויות המרכזיות בסרט. נייט (**נח טיילור**) הוא טיפוס תימהוני המתבדל מהחברה ומוצא נחמה בקרבה אפלטונית לאריקה (**אמנדה פולר**), בחורה צעירה המסתובבת בשכונה הדרומית ושוכבת עם גברים אקראיים. על הצלע השלישית יושבת דמותו של בחור צעיר בשם פרנקי, שיחד עם שניים מחבריו ללהקת רוק, נופל קורבן לקסמייה של אריקה. סצנת האורגיה של חברי הלהקה עם אריקה (שהיא גם סצנת הפתיחה של הסרט) משליכה אותנו לתוך הטירוף המשולש כבר מהדקה הראשונה, בלי יותר מדי דרכי מפלט. ראמלי לא חוסך בזעזוע קהל, ובווירטואוזיות משרטט מסע נקמה, מלווה סקס, סמים ורוקנ'רול (ולא מעט אלימות אכזרית).

◀ **בנדק פליגאוף (Dealer, Milky Way)** משרטט באסתטיות אופיינית מערכת יחסים סבוכה בעידן השיבוטים הגנטיים. במאי הארט-האוס ההונגרי, שהוכיח את יכולותיו הוויזואליות בסרטיו הקודמים, יוצר בסרטו החדש עיבוד חדשני לתסביך אדיפוס, בו רבקה (**אווה גרין**) יוצרת שעתוק מדויק של אהוב ליבה - תומאס (**מאט סמית'**), אותו היא מאבדת באופן פתאומי. מערכת היחסים הנרקמת בין רבקה לילד מעלה שאלות מטרידות בנוגע לעידן טכנולוגי מורכב, בו החברה נוקטת גישה אמביוולנטית ביחס להתמודדות עם תופעות הלוואי ועם התמורות ביחסי הגומלין שבין האדם למכונה. הריאליזם המעוצב שמאפיין את **Womb** והשארטו מחוץ לתחומי המדע הבדיוני מעצימים את ההתמודדות המוסרית ואת מעמדה של היצירה כמראה לעתיד הלא רחוק. הדילמות הטעונות מגיעות עם התבגרותו של הילד (מגולם שוב ע"י סמית'), כאשר בין האם לבנה המשועתק נוצרת מערכת יחסים אדיפאלית הנבנית בעדינות מצמררת. לצד העיסוק בתא המשפחתי/זוגי המצומצם, עוסק פליגאוף בציווי טריטוריאלי, כשהוא מייצר מעין "קן" סטרילי השואף לחיים מוגנים בתוך עולם עוין. המשל הפיזי של פליגאוף מתמצת באינטימיות אינטליגנטית את אחד המיתוסים העמוקים של המיתולוגיה היוונית, ויוצר דיאלוג אינטגרלי בין עבר-הווה-עתיד.

הבחירות של איתי פרייז

Swingin' Utters Here under Protest

Fat Wreck Chords

l'm going to find myself brand new lungs ◀
הוא המשפט שפותח את האלבום החדש של להקת הפאנק הוותיקה הזאת מסן פרנסיסקו. אני חייב להודות שמהרגע ששמעתי אותו ועד סוף ההאזנה של האלבום, נכנס כל כך הרבה אוויר (לא בטוח שמהסוג הבריאי) לריאות שלי, שהשאייר אותי עם חיוך מרוח. יש מעט להקות היום שכשאני שומע אותן אני מרגיש את הרוח החיה של הרוקנ'רול נושבת מכל תו וצעקה שבוקעים מהמגבר. לרוח הזאת אין מניירות, אין לה רגשי נחיתות או עליונות. היא שולחת אצבע משולשת אחת גדולה לכיוון המבקרים, ולא משנה כמה מאווררים תעשייתיים תשים מולה, היא תמשיך לנשוב בפנים שלך...
האלבום הזה טהור, נקי מחרטה - אלבום שבא מהרחוב אל הרחוב; אלבום של אנשים שלמים שבאמת אוהבים את מה שהם עושים (והם עושים את זה כבר לא מעט זמן). אז שימו אהניות ולכו לטייל ברחוב הכי מטונף בעיר - זהו הרחוב של ה-Swingin' Utters. הוא אולי מטונף, אבל יכול להתברר כדבר הכי נקי ומהנה שתעשו בזמן הקרוב.

Morning After Girls

Alone

Xemu

◀ החבורה האוסטרלית הזאת שולחת אותך למחזות שבאו לידי ביטוי היטב אצל Radiohead באלבום המופת מהעשור הקודם, The Bends. האווירה קודרת, הטקסטים חורפיים, והגיטרות מייללות וכמו פורשות עליך את משנתו רוויית הנויז של מארק גארדנר מלהקת Ride. גארדנר, כזכור, עשה להם כבוד והשתתף בשיר באלבום הקודם שלהם. באלבום הזה תגלו שוב היכן היה טמון הקסם של שתי הלהקות האלה - מאבני הדרך של שנות ה-90.

Boris

Attention Please

Sargent House

◀ אז נכון, הלהקה היפנית הזאת שהראתה בשעותיה היפות לא מעט נטיות פסיכוטיות לחומות גיטרה וסטונר חסר רחמים, קצת התמתנה. להקות בודדות מסוגלות לשחרר אלבום שלעיתים מזכיר את האלבומים המוקדמים של Blonde Redhead, ולעיתים נשמע כמו הפסקול של סרטו הבא והלא כתוב עדיין של טרנטינו. אמרו כן ליפן וכן לבוריס.

Bill Dixon Intents & Purposes

International Phonograph

◀ המאסטרפיים של ביל דיקסון והגביע הקדוש של הג'אז החופשי, לא פחות. אלבום שמעולם לא יצא על הפלסטיק הכסוף. גם המקושרים בטורנטים והבקיאים ברפידשרים לא יכלו לשים ידיהם עליו. אלבום המבטא את הדרך שעבר הג'אז בעשור המשמעותי של התהוותו. יצירה שהיא חשובה בשל חדשנותה ובעיקר בשל החיפוש של דיקסון אחר האמת שלו וזיקוקה לכדי יצירה אחת שלמה.

Bill Dixon

Envoi

Victo

◀ גם לאחר שהצליל האחרון עולה לחלל ונמוג באוויר, המוזיקה ממשיכה להתקיים; ממש כמו שנוגנה בכל רגע ורגע ב־50 דקות היצירה האחרונות בחייו של **ביל דיקסון**, רק שהפעם הצלילים מתחוללים בקרבך, בחלל העצום שבין הלב לראש. ההופעה האחרונה של דיקסון מוצאת אותו שלושה וחצי (!) שבועות לפני מותו. המוזיקה שלו טוטלית. היא קושרת בסערה מסתורין מהפנט ואור משרר, משל היו שני צדדים של אותה המטבע. היא נעה בין הלא מוכר ללא נודע, משאירה כך המון סימני שאלה. המוזיקה שלו מחטטת בקרביים חשובים ללא כפפות. כשדיקסון קובר אותך באחת ממנגינות הרפאים שלו אתה מתכווץ ביגון עמוק, נוטע את עצמך בלב המנגינה הכואבת. חריץ האור המתגלה באפילה מושך אותך החוצה ואתה נשטף באושר עילאי בזכות הצלולה שבמנגינות. המוזיקה של דיקסון גורמת לך להרגיש!

הטכניקה ביצירתו נשארה פשוטה - סט של אלתורים קולקטיביים באווירות משתנות המנוגנים אחד בעקבות השני ומאירים אחד את השני מתוקף היפוכם. השימוש בניגודים - מוטיב מרכזי ביצירתו, החל בחצוצרה הבהירה והבסים הרועמים של **November 1981** ועד הקלטותיו האחרונות עם ה־**Exploding Star Orchestra** - נעשה בידי רב אמן. מלבד רגע בודד בתחילת חלקה השני של היצירה

9 / סיכום השנה

אותו הקליט בדיעבד, דיקסון עצמו אינו מנגן בהקלטה, אלא רק מנצח. את התוכן יוצקת שמינייה רגישה של שליחים, מפיצי בשורתו בעולם.

כדוגמת גאונים אחרים כמו **סיסיל טיילור** ו**אנת'וני ברקסטון**, את השפה שהמציא העביר באופן ישיר לתלמידיו, המנגנים לו במעין הקדשה אחרונה. כל אחד בתורו מבטא צד אחר באומנות החצוצרה של דיקסון - התפרצויות אקספרסיביות, נשיפה אבסטרקטית, נגינה פצועה.

המוזיקה של ביל דיקסון ממשיכה להתקיים בחלל החנוק שבין הראש ללב.

ואז קרה מה שקורה לכל כוכב שמסתנור מהירת. קורנל טען בדיעבד שהמוות של ווד הכניס את כולם לפוקוס והיה משמעותי יותר מההתאבדות של **קורט קוביין**. אל הוואקום הזה פרץ משיח רכוב על גלשן, עם קול של קזבלן ולוק של ציור. **אדי ווד** הפך את חובבי העצמות ל**פרל ג'ים** והראה את הגב לקוביין שנגא נפשו (נגיד... בסרט הם נצפים חבוקים ומפויסים מתמיד). בשנייה הציתה פרל ג'ים את יערות סיאטל והפכה אותה לבירת הפאנק־רוק. ווד לא העיקר בסרט. **ג'ף אמאנט, סטון גוסארד ומייק מק'קרידי** משתפים את הגרופי העיקש (שבשביל להתפרנס גם ביום כמה סרטים) בחוויות ובסיפורים מסמרי מיתר. אבל ווד, נו, הוא האלוהים: מצד אחד 'בונו' צדקן, מצד שני רוקר מופרע שנוהג לטפס אל מרומי הקונסטרוקציות ולצנוח על התסרוקות של הקהל.

המשוטט

במאי: **אבישי סיוון**
 ישראל 2010

◀ **המשוטט** הילך עלי קסם. המרד העצור, הסבל המאופק, השקט המתפרץ שכולו ניגודים וקונפליק־טים; מצרכים נדירים בתעשייה הצעקנית, שמביאה לצילומים את הסאב־טקסט משל היה גריפ־סטנד ברשימת ציוד. המשוטט צעד הלוך ושוב, חסר מנוחה גרר אחריו את אומנות האוונגרד; לאן שלא פנה, מתי שלא ילל, כל אימת שחתך את כבלי הדת מהם ניסה להשתחרר. **אבישי סיוון** ביים את האלטר אגו שלו כמתאבד על סף קפיצה מגג בית כנסת ונחת עם סרט תובעני, סגפני וחמור.

Pearl Jam Twenty

במאי: **קמרון קרואו**
 ארה"ב 2011

◀ **Twenty** הוא סרט השנה שלי עוד לפני שראיתי ממנו פריים. הוא געגעוע. הוא נסורת של לחם. הוא הלב הפועם. הוא התקווה: לא כל מה שהיה טוב ורלוונטי חייב להפוך ישן ונוסטלגי. סיאטל. כביש 5 שמתחיל יבש, ארוך ומפוחק בקליפורניה, מתעקל כעבור 800 מייל, אל תוך יער אורנים ערפילי, חוצה עננים ומפעל מטוסים, מרביץ כניסה על גשר מעל אגם סוער, מציף את העיר הכי צפונית במערב. חוזר אל העיר הכי ממושפת באמריקה. **קמרון קרואו** נדד לסיאטל באמצע שנות ה־80 וליווה את התעצמותה של סצנת הגראנג', מהיום ש**כריס קורנל** חיבר את הגרון שלו לשקע.

החבר'ה החורפיים שם קנו פלאנל ב־90 סנט וניגנו מאחורי דלתות נעולות. "יהיה להם הרבה זמן לנגן והמון זמן לשמוע מוזיקה. והם שמעו את הכל". סיאטל לא דמתה בכלום למה שנוגן בניו יורק או לוס אנג'לס. סיאטל גרה בחדרים אפלים בלי הורים ועם הרבה הרואין. כולם דיברו אז על להקה אחת - **Mother Love Bone** - ועל הסולן שלה **אנדי ווד**.

מזוהה עם ז'אנר ה-backstabbing הסטנדרטי למדי, המוזיקה "מידפקת" על דלתותיה ומחדדת אותו, כבר עם כניסתה של נעימת הפסנתר השקטה הממסגרת את צוקרברג על רקע הקמפוס המושלג או בחדרו מול המחשב. מאוחר יותר היא עושה זאת באמצעות אלקטרוניקה קודרת ומאיימת, המעמתת אותנו עם הכפילות של הסרט. כך נעשה הפסקול ל"מוח" של הסרט, לגנראטור חושב הירור ביטים אלקטרוניים דמויי סינפסות, שמחברים בין הפרוזדורים הרבים והמפותלים המאכלסים אותו.

מול הניכור של הרשת החברתית, **טרמה של דייז' סיימון (הסמויה)** חוגגת את הזרות של המוזיקה בקולנוע ובטלוויזיה. אריג הסיפורים הרבים של העיר ניו-יאורלינס בחודשים שלאחר הוריקן קתרינה, מגלה סיטואציה לא פשוטה. כל אחת מן הדמויות מבטאת מצוקה מסוימת ביחס להרס שהותירה הסופה, שהיא גורם המאחד ביניהן, הפועל ככוח נסתר בסדרה. אנו נחשפים לעיר מיד לאחר שזו הסתיימה בלי באמת להבין את ממדי האסון, מאחר וסיימון משאיר אותנו בגובה פני השטח, סיפור לצד סיפור, ונמנע מלהעניק תחושה של מכלול. המכלול הוויזואלי מוחלף במכלול קולי - זוהי מוזיקת הג'אז המפורסמת של ניו אורלינס המאחדת בין התושבים ומשיבה את ההרמוניה לעיר. המוזיקה יכולה להתנגן באופן "חי" במועדונים ובמצעדים מאורגנים או ספונטניים, והיא יכולה גם לרחף כמו בכל פסקול. בטרמה, המוזיקה היא אורגניזם הפועל על העיר באופן חיובי ומאחה את השברים שלה, בלי לוותר על האופי הטראגי של האירועים המרכיבים את הסדרה.

הבחירות של דניאל ויצמן

על הפסקולים של:

הרשת החברתית

במאי: דייז' פינצ'ר
ארה"ב 2010

טרמה

יוצר הסדרה: דייז' סיימון
ארה"ב 2010

◀ המוזיקה של **טרנט רנור ואטיקוס רוס להרשת החברתית** של **דייז' פינצ'ר** פועלת כגוף זר בסרט. יחד עם זאת היא מציגה לנו ישירות מאופייה הכפול והמסתורי של הדמות הראשית, **מארק צוקרברג**: חורשת רעות אך גם רכה, אפלה ותוקפנית אך נסוגה ומנוכרת. רנור ורוס מבקשים להגביר את הוויזואליות של הסרט ולעורר בו קונפליקט, תוך שהם נעים יחד עם צוקרברג במסדרונות האוניברסיטה, מועדוני הלילה, משרדי עורכי הדין ותאגידי ההייטק, באותה תנועה כפולה, שהיא גם תמת הסרט - קונספירציה ומלנכוליה. בעולמם, צוקרברג הוא סימפטום מובהק של החברה והקולנוע האמריקאי, הכלואים בין פעילות כפייתית ואגרסיבית וסוציאליזציה אינטנסיבית, להתכנסות פנימה ואבדן הרגישות החברתית. בעוד שהסרט עצמו נוטה להיות

◀ סרטו המופשט של **מיכלאנג'לו פראמרטינו** עוקב אחר מעגל החיים ועקרון התלות ההדדית בין גורמי הטבע. הסרט מתאר את ימיו האחרונים של רועה צאן, שנשמתו מתגלגלת לעז הנולדת. לאחר מכן עובר פראמרטינו לסיפורו של עץ הנגדע, בו משתמשים לחגיגות המסורתיות בכפר, וגלגולו לאחר מכן לפחם. ההשראה לארבעת שלבי הסרט נובעת מהתיאוריה של **פיתגורס**, שהטיף לחיי פשטות, עיון והתבוננות, והקים את האסכולה הפיתגוראית לפני כ־2500 שנה, באותו אזור בו צולם הסרט, הממוקם בדרום איטליה. בעולם זה סיפורו של האדם אינו חשוב יותר מזה של החי, הצומח, או המינרל. הסרט נטול דיאלוגים ומחיקה אך עשיר בטבע ובצליליו. קולנוע איטי ומינימליסטי המשלב מציאות ומיסטיקה.

ובפינה האסיימית:

Slingshot

במאי: בריליאנט מנדוזה
 פיליפינים 2007

◀ סרטו הקיצוני של **בריליאנט מנדוזה (Service)**, בו הוא מייצר סגנון משל עצמו, המזקק את הניאור־ריאליזם לכדי היפר־ריאליזם תזזיתי ועוצמתי. מצלמת כתף כמודוקומנטרית עוקבת אחר גלריית דמויות מתחתית הסולם החברתי - גנבים, שוטרים וסוחרים סמים, במהלך קמפיין פוליטידיתי אמיתי שהתנהל ברחובות העיר. מסע מטלטל אל לברינט הביבים במנילה.

Caterpillar

במאי: קוג'י וואקאמטסו
 יפן 2010

◀ דרמת מלחמה עם אספקטים פמיניסטיים מאת במאי סרטי האוונגרד הפוליטי והארוטיקה, **קוג'י וואקאמטסו (Go, Go Second Time Virgin)**. **שינובו טראג'ימה** שזכתה בדב הכסף בברלין, מגלמת אישה הנאלצת להתמודד עם בעלה שחזר מן המלחמה ללא ידיים ורגליים, המתקשר עמה באמצעות עיניו ואיבר מינו. 'אל מלחמה' זה המכובד על ידי סביבתו, הוא למעשה פושע מלחמה המנצל את תפקידה המסורתי של אשתו. ביקורת קטלנית מבית אודות המיליטריזם הלאומני היפני ותוצאותיו.

The Strange Case of Angelica

במאי: מנואל דה אוליביירה
 פורטוגל 2010

◀ סרטו של במאי הקולנוע הוותיק ביותר הפועל כיום, **מנואל דה אוליביירה**. איזאק הוא צלם המתעד את גופתה של אנג'ליקה לבקשת משפחתה. מבעד לעדשת המצלמה, אנג'ליקה מתעוררת לחיים ומזמינה את איזאק למסע אודיסאי בעקבות האהבה האבסולוטית. אוליביירה תופס את הקולנוע כמדיום האולטימטיבי שמאגד את התיאטרון, הספרות והציוו, ומהווה מראה למציאות. הסרט משלב את הביוגרפיה של אוליביירה עם המסורות הישנות של חיי הכפר בפורטוגל, ומהווה סיכום למדיום הקולנועי עצמו. הוא מצולם כמעט ללא תנועות מצלמה ובמינימום עריכה, לצלילי מחיקה של **שופן**. החיפוש אחר האהבה האבסולוטית הוא מסעו של האמן בעקבות היצירה המושלמת. זהו תהליך מתסכל המגיע לפרקו רק במוות, ממלכת האבסולוטי.

◀ טום וג'רי - על אף האירוניה, הם זוג יציב ומאושר בגיל העמידה הגרים בפרוור לונדוני ומשמישים כעוגן לחבריהם ובני משפחתם המתפרקים מסביבם.

הסרט מתרחש במשך ארבע עונות, ומורכב ברובו מדיאלוגים שמתנהלים כחלק ממפגשים חברתיים.

עוד שנה, בדומה לסרטיו הקודמים של **מייק לי**,

הוא סרט שחוקר את אופן התנהגותו של האדם בעיקר באמצעות דיאלוגים, שלרוב מדגישים את הניגודיות בין מה שאדם חש למה שהוא מראה כלפי חוץ. הדמות החזקה ביותר בעוד שנה היא מרי (**לזלי מאנוויל**), גרושה בת ארבעים פלוס ששונה

יותר מדי ומתנצלת יותר מדי. קשה לצפות במרי מבלי לחרוק שיניים ולקוות שהעולם יבוא קצת לקראתה ויחסוך מאיתנו את אי הנעימות בלצפות בה מביכה את עצמה. מעטים הסרטים העוסקים בגיל העמידה בצורה כה כנה וחסרת קלישאות כמו מיעוט הסרטים המציגים דמויות כ"כ מורכבות ואמיתיות, שיוצרות את האשליה כי הן באמת קיימות אי שם בפרוור בצפון לונדון.

Cold Weather

במאי: אהרון כץ
ארה"ב 2010

◀ דאג נשר מהקולג' וחזר לפורטלנד לגור עם אחותו גייל. הוא למד זיהוי פלילי, בשל רצונו להיות בלש כמו שרלוק הולמס, אך כנראה התבדה כשהבין שהלימודים לא כוללים מקטרת וחוכית מגדלת. דאג מוצא משרה זמנית בבית חרושת לקרח, שם הוא פוגש את קרלוס שמרוויח יותר ממנו. שניהם, יחד עם גייל וחברתו לשעבר של דאג - רייצ'ל, יושבים בבית, משחקים רמי, שותים בירה ואוכלים תפוצ'יפס.

כשרייצ'ל מברזה מדייט עם קרלוס, הם חושדים שמשוה רע קרה, שולפים את המקטרת (באמת) ובטריקים אֵלה שרלוק הולמס יוצאים לעלות על עקבותיה. **Cold Weather**, סרטו החדש של במאי המאמבלקור, **אהרון כץ (Quiet City)**, הוא סרט קטן וחורפי שעוסק ביומיומי עם דיאלוגים הנעים בין הפילוסופי לשגרת. הסרט נטול דרמות מיותרות, ובמרכזו חבורה של בני עשרים פלוס שהכל בסה"כ בסדר אצלם. כץ, יליד פורטלנד, מהלל את יופייה בסרט, ומראה את ההווי בעיר שטופת הטבע. אל תפספסו את ההופעה החיה של מחזיקת הסיום, שמצורפת בתוספות המיוחדות של הדי.וי.די. בהופעה אפשר להבחין ב**קייגן דוויט**, חבר ילדות של כץ שהלחין את הפסקול, ולצידו (מלבד כלי נגינה שונים) בחורה שמפיקה קול ממים בדלי, וחמישה אנשים שמוחאים כף במעין משחק ילדים. מרגש.

הבחירות של ערן קידר

Black Venus

במאי: עבדלאטיף קשיש

צרפת 2010

◀ דרמה היסטורית צריכה להימדד גם לפי האספקטים החברתיים הרחבים שלה. הרי בסופו של דבר, סיפורים אנושיים מתקיימים בכל תקופה, ומה שאמור לייחד סרט תקופתי, היא יכולתו לבדוק סיפורים אישיים על רקע הקשר היסטורי, ולא רק שימוש כזה או אחר בעיצוב תפאורה ותלבושות. **Black Venus** של הבמאי האלג'יראי-צרפתי **עבדלאטיף קשיש (הגורר והדג)**, הוא יצירת מופת נדירה שעושה בדיוק את זה, וגם מצליחה לקומם, לרגש ולעורר מחשבה. הסרט שעוסק בתלאותיה של אישה דרום-אפריקאית שחורה כפריק'שוואו אנושי באירופה של תחילת המאה ה-19, בוחן את החברה המערבית של התקופה באמצעות מספר קהילות שונות (פרולטריון, אצולה, אריסטוקרטיה

ליברטינית, בורגנות ההשכלה), כמו גם עפ"י יחסי גברים-נשים בעידן בו ניצול בוטה של האחרונות בכלל לא נחשב לכזה. באופן מורכב, אינטלקטואלי וביקורתי, ומתוך רגישות ריאליסטית קיצונית, עובר עבדלאטיף קשיש בין תחומי חיים מגוונים - בידור, אומנות התיאטרון והקרקס, חיי החברה והסקס, הממסד המדעי - כדי להדגים כיצד אישה אחת מושפלת מאירה באור שלילי את המערב הקדם-מודרני כולו.

I Killed My Mother

קנדה 2009

Heartbeats

קנדה 2010

במאי: זבייה דולן

◀ גיבור היום של הקולנוע האישי הוא במאי צעיר ממונטריאול שכובש לא רק את פסגת הקולנוע הקנדי דובר הצרפתית, אלא גם את זו של הקולנוע הקווירי העולמי. למרות התמות הקוויריות של שני סרטיו הראשונים, אותם ביים בין הגילאים 19-21, **זבייה דולן** (שגם מככב בשניהם) מצליח לפרוץ את חומת ההפרדה ולנפנף בהצלחות ובפרסים בינלאומיים רבים. סרט הביכורים שלו, **I Killed My Mother**, הוא סרט התבגרות שנעשה ע"י נער מתבגר, אך ניחן בבגרות יצירתית יוצאת דופן. מערכת יחסים מצחיקה-מרירה בין אם ובנה - שניהם קצת מטורללים - מוגשת מתוך מקום של מודעות עצמית וכישרון לכתיבת דיאלוגים.

ב-**Heartbeats**, ההיפסטר הקוובקי פונה לקולנוע מסוגנן הרבה יותר שבא לתת מרקמים היפר-מעוצבים למנאז'-א-טרואה ניוורטי, בו הגיבור וחברתו הטובה ביותר - ה-fag hag בעלת המודעות האופנתית המוגזמת, מאוהבים באותו אדוניס (שבסופו של דבר לא ממש שם על שניהם). דולן מיטיב לעצב את הפריימים שלו. הוא משתמש בחכמה בעריכה, במיוחד בסלואו-מושן, לא כדי לבצע אפקט מניפולטיבי, אלא כדי לעצור את הזמן, להתבונן בשברי רגעים ולספק קומנטרי הומוריסטי. גאון של אמא!!

הופמן

הבחירות של עולמא

אליוט

Tiny Fingers Massive Fingers Spacetrip

ראש כבש

◀ **טייני פינגרז** הם חמישה חברים מהצפון (ארבעה נגנים וסולנית) שניחנו ביכולת אדירה למוטט מבנים עם מוזיקה. השנה יצא אלבום הבכורה הלא פחות ממופת, שמאגד בתוכו טעימה צנועה של יכולתם: מתקפת אנרגיות מטרופות, דיסטורשנים רצחניים, ביטים כבדים ובאסים אלקטרוניים מועכי איברים, בדיוק במידה שגומרת אותך פיזית אבל משאירה אותך בחיים. פסיפס מרהיב של מעברים בין ז'אנרים מוזיקליים, אסופים בסאונד מאסיבי, כמעט חללי. ללא ספק ההרכב הישראלי הכי טוב שקיים היום.

Cage the Elephant Thank You Happy Birthday

Relentless

◀ **קייג' דה אלפנט** הם חמישה חברים מקנטאקי שהוחתמו בלייבל עצמאי בריטי, עברו ללונדון והוציאו אלבום בכורה הנושא את שמם. השנה יצא אלבומם השני שמיקם אותם בסצנת הרוק האלטרנטיבי בקדה, ארה"ב ובריטניה, כשהשתתפו בלולאפלאחה עם הופעה אנרגטית וכסחנית שהעיפה את הקהל לחלוטין. האלבום החדש כמעט אקלקטי: גיטרות צורמות, מלודיות קליטות והבלחות של כסאח אלים. למרות הצרחות הנהדרות של הסולן **מת'יו שולץ**, הם עדיין שומרים על קו פופי נוח שמאפשר ליהנות גם בלי להתאמץ מדי.

Omar Rodriguez Lopez Telesterion

Rodriguez Lopez Productions

◀ **עומאר רודריגז לופז** הפורטוריקני, שמוכר בעיקר מה**מארוס וולטה**, הוציא השנה אוסף כפול שכולל בתוכו קטעים מתוך עשרים ומשהו (!) האלבומים שהספיק להוציא בין 2010-2004, בו הוא מציג את עבודותיו בסוג של הכרות ראשונית. אין ספק שהאלבום מקיף ומכיל בתוכו חומרים מנקודות זמן שונות, שמתכתבים עם הלהקות בהן הוא חבר ועם השורשים התרבותיים שלו. עומאר מציג תערוכה עליה מנצחות הגיטרות, עם פרוגרסיב ג'אז שמתווה לה את הדרך.

כהן אח מושרן מחשב לכל ילד

היי פידליטי

◀ שני המיכאלים הוציאו השנה אלבום שני של היפ הופ אשכנזי וחנוני מהסוג הטוב ביותר, עם סמפולים מעולים לקלאסיקות ידועות, הרבה כבוד למוזיקה העברית, מחוות לדמויות תרבותיות ונוסטלגיה מקומית. אחלה פלוואו, ביטים וסמפולים ממכרים שיזוזו לכם כל איבר בגוף, טקסטים קליטים, המון הומור עצמי וביקורת משועשעת על אירועים וסיטואציות יומיומיות, הופכים את האלבום הזה לדבר הכי מגניב, הכי מצחיק ועדיין מודע לעצמו שיצא השנה במוזיקה הישראלית.

Matana Roberts

Coin Coin Chapter One:
Gens De Couleur Libre

Constellation

◀ **מתנה רוברטס**, סקסופוניסטית צעירה משיקגו, הרשימה אותנו עם אלבום ההופעה הלוהט שלה שיצא לפני שנתיים. **קולטריין, פרעה סנדרס, דיוויד ס. וור** ואחרים בעלי נגינה מלאת כוח, נמצאים ברשימת ההשפעות עליה, והיא בהחלט נשמעת כבעלת ביצים גדולות (סלחו לי על הביטוי).

האלבום הקודם שלה היה אלבום רביעייה מפוצץ, אך האלבום שהיא הוציאה השנה היכה בתדהמה את כולנו - אלבום קונספט מחאתי, שחור משחור, שמהווה עוד נקודת ציון בקו שעובר בין **Freedom Now Suite** של **מקס רואן**, ו**Black Saint And The Sinner Lady** של **מינגוס** והאלבומים הגדולים של **וויליאם פארקר**. עם הרכב בן 16 נגנים, וטקסטים שפוגעים ישר בלב, רוברטס תגרום לכם להתרגש, לפחד, להזדעזע (כמו בצרחות שלה בקטע השני) ולנוע בתנועות אגן כבדות ומגושמות, כמו מאמא שחורה ושמנה.

Alice Coltrane
Huntington Ashram
Monastery/World
(1969-1972) Galaxy
Universal
Consciousness/Lord of
(1971-1972) Lords

Impulse

◀ אם עוד לא נתקלתם בהקלטות של **אליס קולטריין** (אשתו השנייה של...), כדאי לכם להיזהר. סכנת התמכרות גבוהה מאפיינת את רוב המוזיקה שהאישה הגדולה הזו הקליטה. בדומה להשפעה שיש למוזיקה המאוחרת של בעלה המהולל על הנפש, גם לזו של אליס - פסנתרנית מצוינת שהייתה גם נבלנית - יש השפעות "רוחניות". חלק גדול מאלבומיה זמינים כבר שנים, אך במסגרת חגיגות ה-50 לאימפולס יצאו 4 אלבומים, ששניים מהם לא הודפסו כבר שנים. אלבום הטריו הרגוע והמהפנט - **Huntington Ashram Monastery** - התזמורתי המהמם - **Lord Of Lords** הם הדובדבן שבקצפת הלא מתוקה שנקראת אליס קולטריין.

The Dorf
Le Record

Leo

◀ בהתחלה חשבתי שמדובר בעוד הרכב שעושה ג'אז מודרני וגרובי בסגנון **הבאד פלוס**, אבל לא. **Dorf** (כפר בגרמנית) הוא שם ההרכב, והם באמת כאלה - חיים ביחד במין קומונה שחבריה מתחלפים וגם נשמעים כך. הרכב לא קטן של נשפים עם גיטריסט, בסיסט ומתופף שנשמעים מצד אחד חופשיים, ומצד שני מהודקים להפליא. הקלישיאה של ג'אז עם רוק אלטרנטיבי מקבלת זריקת רענון ירוקה מהכפר הגרמני הזה. נסו את הקטע השני, Spin, ותבינו מיד במה מדובר. אם תרצו תוכלו גם למצוא השפעות של **אניו מוריקונה** וג'ון זורן.

הבחירות של יאיר ניקוליבסקי

איך אתם יודעים

במאי: ג'יימס ל. ברוקס
ארה"ב 2010

Clink of Ice

במאי: ברטרנד בלייה
צרפת 2010

חנקו לחלוטין את ז'אנר הקומדיה הרומנטית בעזרת שמרנותם האובר-סנטימנטלית, סרטו של ברוקס מתבלט בצניעותו, חוכמתו והיכולת שלו להצחיק ולרגש מבלי לנסות בכוח להיות "מגניב".

בלייה ו-**Clink of Ice** החדש שלו אמנם לא זכו לאותן השמצות, אך הסרט משום מה התקבל באופן צונן - במיוחד ביחס לסרטים קודמים שלו. הבמאי הזקן, פרובוקטור במובן הכי טוב של המילה, משתדל בקומדיות שלו כבר 40 שנה לפרק באופן שנוי במחלוקת (ועם זאת חינני בצורה יוצאת דופן) את כל הקונבנציות החברתיות של הבורגנות. הכיוון השונה במקצת בו הוא בוחר הפעם - סופר שמחלת הסרטן שתוקפת אותו מקבלת ביטוי בשר ודם בדמותו של גבר נודניק מכוער (סוריאליזם הוא חלק בלתי נפרד מהיצירה של בלייה, אך בדרך כלל הוא מגיע בצורת סיטואציות אבסורדיות שנטועות בתוך עלילה כביכול ריאליסטית) - מתגלה במהרה כסרט "בלייה" טיפוס, כאשר ההומור החצוף והכה ייחודי שלו זוקף את ראשו כבר בסצנה הראשונה. נושאים כגון אהבה, מוות, אמנות ומיניות (עם דגש כמובן על הומו ארוטיקה - כי אצל בלייה כשגבר חולה סרטן נמצא במיטה עם המחלה שלו, זה פשוטו כמשמעו), כולם זוכים לטיפול לא פחות ממבריק מידיו הסופר מקצועיות של האוטר הממוד.

◀ כפי שנדמה לפעמים שהכתרתיהם של במאים צעירים מסוימים כ"דבר החם הבא" הן פיזיות ולא אחראיות, כך גם ביטולם של חלק מהבמאים הוותיקים יותר כ"לא רלוונטים" הוא שרירותי לחלוטין ולא אחראי באותה מידה. השנה למשל, בזמן שכל הקלי רייכרהדיות והזבייה דולנים למיניהם גרמו לשלל מבקרי וחובבי קולנוע להזיל ריר, שני במאים ותיקים ומעוטרים לשעבר - **ג'יימס ל. ברוקס** האמריקאי ו**ברטרנד בלייה** הצרפתי (**יפה מדי בשבילך**) - זכו להתעלמות כמעט מוחלטת, על אף שסרטיהם היו בין המוצלחים והמרעננים של 2011. ברוקס, שהקומדיות הרומנטיות שלו חיממו את לבבותיהם של רבבות צופים פעם אחר פעם במהלך שנות ה-90, זכה לקיתונות של בז על סרטו החדש **איך אתם יודעים**, בו **ריס וויטרספון** מגלמת שחקנית בייסבול מזדקנת שצריכה לבחור בין **אוון וילסון** השרמנטי **לפול ראד** הנוירוטי.

בעוד שהסרט אמנם רחוק מפסגות היצירה של ברוקס דוגמת **משדרים חדשות** או **תנאים של חיבה**, הסטורילינג של הבמאי ההוליוודי נשאר חד כשהיה: כתיבה שנונה אך לא מתחכמת, רעיונות בימיו יצירתיים ומקוריים אך לא מאולצים וכנות חמוצה-מתוקה בדיוק במידה הנכונה והלא רגשנית. בעידן בו **ג'אד אפאטו** וה-**bromances** שלו כמעט

ברבור שחור

במאי: דארן ארונופסקי
ארה"ב 2010

◀ עם כל הכבוד ל-127 השעות של דני בויל, לפייסבוק של פינצ'ר ולנאום של המלך, **ברבור שחור** של **דארן ארונופסקי** היה הסרט הטוב ביותר של השנה האחרונה, לפחות בגזרה ההוליוודית. לאורך 100 דקות, ארונופסקי מצליח לערער את שלווה עולמה של גיבורת הסרט באופן שאף במאי אחר לא עשה לאחרונה, לפחות לא מאז **פולנסקי** הגאון ברי תיעה או הדייר. שלל דימויים עוצרי נשימה המבוימים בוורטואוזיות, הופכים את הגרסה המעוותת הזו של אגם הברבורים לסיט קולנועי מבעית ומרשים כאחד; שלא לדבר על ההופעה של **נטלי פורטמן**, הטובה ביותר שלה מאז אותו תפקיד אלמותי שעשתה אי שם כשהייתה בת 12. אז נכון שלפעמים הכל מרגיש קצת שטחי, ונכון שהתסריט הוא לא הצד החזק שלו, אבל אם לבמאים כמו **גספר נואה** ו**לארס פון טרייר** היה מותר עד עכשיו, אז הגיע גם תורו של ארונופסקי.

Foo Fighters Wasting Light

RCA

◀ יש להקות שתמיד יגרמו לאנשים להרים גבה ברגע שאזהיר על אהבתי אליהן. **פו פייטרים** היא ללא ספק אחת מהם. מי שנחשבת בעיני בורים רבים ללהקת רוק אינפנטילית, שמנגנת שילובי אקורדים אמריקאים משעממים, היא למעשה להקת הרוק הטובה ביותר שפועלת היום, כזו שרק משתבחת עם השנים. אחרי הסיוור של אלבומם הקודם והמצויין, הצהיר שהוא והחברה כבר מתעייפים והיה נדמה שהלהקה מתקרבת לקיצה. איזה עיפים ואיזה נעליים. האלבום החדש של לוחמי הפו, **Wasting Light**, הוא כמעט מושלם. יש הטוענים שהוא גם הטוב ביותר שלהם מאז **The Colour and the Shape** המופתי. אולי זה בגלל שהוא מורכב לראשונה משלושה גיטרסטים, בעקבות חזרתו של **פאט סמיר** הוותיק ללהקה, אולי בגלל שהוא בועט באגרסיביות יותר מכל אלבום אחר של הפו פייטרים, ואולי זה שתם בגלל **שדייב גרוהל** הפך להיות גדול יותר מהמנטור האגדי שלו. תהיה אשר תהיה הסיבה, מדובר באלבום חסר פשרות והישג נוסף ללהקה הענקית הזו, בדרכה להיכל התהילה של הרוק'נרול.

הבחירות של אבישי קרשין

אומץ אמיתי

במאים: אית'ן וג'ואל כהן
ארה"ב 2010

Meek's Cutoff

במאית: קלי רייכרד
ארה"ב 2010

לה-בף (**מאט דימון**), והשלושה יוצאים לטריטוריה אינדיאנית, שעל שלל הדמויות הצבעוניות שמאכלסות אותה מרגישה כמעט כמו חלום. זהו מסע התבגרות לשלושת הגיבורים, אבל בעיקר למאטי הצעירה, שכמו בכל סרט מסע, תגלה שהדרך היא העיקר ולא היעד.

אצל רייכרד הדרך היא מטאפורה לחיים. השנה היא 1845, כששלוש משפחות נודדות במרחבים העצומים של המערב בחיפוש אחר מקום להתיישב בו. את המשלחת מוביל איש ההרים התמהוני, סטיבן מיק (**ברוס גרינווד**), שטוען שהוא מכיר קיצור דרך ההרים אבל למעשה מאבד את הדרך ומביא את המהגרים על סף מוות. אינדיאני שנשבה על ידי הקבוצה הופך להיות התקווה היחידה של כמה מהם וסכנת מוות בעיני האחרים. רייכרד יוצרת אווירה מאיימת ומהפנטת בו זמנית, כך שככל שהזמן עובר, תחושת האבדון והולכת ומתחזקת והשאלה מי מושיע ומי אויב הופכת ליותר ויותר מהותית. כחלק מהרוויזיוניזם ההיסטורי, היא מפגישה גישה אנטי-קולוניאליסטית עם גישה פמיניסטית, והופכת את הגיבור המסורתי של המערבון - הגבר הלבן, לאנטי-גיבור.

המערבון לא הולך לשום מקום - יותר ממאה שנה והוא עדיין כאן, חי ובוטע. יש בו משהו על זמני, אוניברסלי. הוא מתרחש בתקופה מאוד ספציפית בהיסטוריה של מדינה אחת אבל הוא מדבר לליבם של צופים בכל היבשות ובכל הגילאים: המאבק התמידי בין טוב לרע, החברה שמנסה להגדיר את עצמה והנופים המרשימים, הפראיים, הכמעט אינסופיים. עם זאת מסתבר שעוד יש מה לחדש בז'אנר הוותיק הזה. **אומץ אמיתי של האחים כהן** ו-**Meek's Cutoff** של **קלי רייכרד** (**Lucy**), שניים מהסרטים הטובים של 2011, נשענים על המסורת הקלאסית, אבל כל אחד מהם לוקח אותה למקום אחר, ייחודי רק לו. הם המערבונים הכי לא מערבוניים שתראו.

אפשר לסמוך על האחים כהן שיעשו משהו שונה, האחים לקחו את ספרו של **צ'ארלס פורטיס** (שכבר זכה לאדפטציה ב-1969) והפכו אותו לסיפור אגדה - דורותי גייל במערב הפרוע. הנערה מאטי רוס משאירה את ילדותה בבית ויוצאת לנקום באיש שרצח את אביה. היא שמה פעמיה לעולם אותו היא לא מכירה, חוברת לרוסטר קוגברן (**ג'ף ברידג'ס**) - מרשל עייף ומחוספס ולפי המוניטין שיצא לו, אדם עם "אומץ אמיתי". מצטרף אליהם ריינג'ר רציני בשם

J.D. Allen
Victory
Sunnyside

אלבום שלישי לסקסופוניסט **ג'יי. די. אלן** עם הטרויו הנוכחי, ונדמה שהולכת וצומחת מול עינינו אגדה. איזונוכחות, כמה צניעות, כמה יופי. הקטעים קצרים, אבל התחושה היא שאלן אומר בדיוק רב את מה שיש לו לומר, בלי אף מילה מיותרת. משהו בצליל ובעוצמות מזכיר את הרביעייה של **קולטריין** מתחילת שנות ה־60, אבל החשיבה כל כך מרעננת ועכשווית, שבאמת כל השוואה מיותרת. קלאסיקה.

Julius Hemphill
Dogon A.D
International Phonograph

בשנה בה רשימת האלבומים שיזכו להוצאה מחודשת עולה על כל הציפיות, האחד הזה הוא בלי שום ספק, עבורי, המיוחד ביותר. התחושה הזו שהוא משרה - הצפייה, ההתפעמות הראשונית, המגע, הטעם, הריח. הכל חדש. **ג'וליוס המפיל** הוא אולי לא אלכימאי, אבל היכולת שלו להביא את המוזיקה החופשית והסוערת אל חוף מבטחים, היא אוצר שרק מחכה להתגלות.

ההרכב החדש של הסקסופוניסט **דיוויד ס. וור** מציג חבורה של ארבעה תותחים מהסצנה הניו-יורקית הוותיקה. דווקא כשנדמה היה שכל אלבום חדש של וור הוא בגדר נס, דווקא אז אנחנו זוכים לא רק לאחד מאלבומיו הגדולים ביותר, אלא גם לאחד מהרכבי ה-free jazz האדירים ביותר שתוכלו לחוות. נצחי.

Okkyung Lee
Noisy Love Songs
Tzadik

באמת שאין כותרת טובה יותר למוזיקה של הצ'לנית הקוריאנית-ניו יורקית, **אוקקינג לי** מאשר "שירי האבה רועשים". לי, שהפכה לדמות חשובה בסצנת האוונגרד הניו יורקית, מצליחה ליצור משהו שבין יופי טהור ומהפנט לדיסוננס חורק של צלילים, בין קטעים כתובים ואינטימיים לאימפרוביזציה ונוזי. המקורות הקוריאניים של לי הם אולי היתדות שמחזיקים את המארג שהיא יוצרת, אבל המוזיקה שלה לחלוטין עכשווית וחדשנית. הערך המוסף הגדול של האלבום טמון בין היתר בנוכחות של החוצרן המבריק **פיטר אוונס**. מדרגות לגן עדן או מעלית לגרדום. ההחלטה שלכם.

Fire! With Jim O'Rourke
Unreleased
Rune Grammofon

פריג'אז? אקספרימנטל? נויז? פוסט רוק? **מת'ס גוסטפסון** (שוודיה/שיקגו) הוא אחד הסקסו־פוניסטים הכי קיצוניים בסביבה. יחד עם הגיטריסט **ג'ים אורוק**, שמוסיף המון צבע ונגיעות של גאונות, יוצרת החבורה הזו מוזיקה אגרסיבית, אינטנסיבית, מונוטונית ומשכרת שכמו בוקעת ממעמקי האדמה. יצירת מופת קטנה.

הבחירות של תמי בן יהודה

Jane's Addiction

The Great Escape Artist

Capitol

◀ כשג'יימז אדיקסון הופיעו בארץ בספטמבר ונתנו את אחת ההופעות המסעירות שניתנו פה אי פעם מבלי לבצע אף שיר מהאלבום שעמד לצאת, לא נרשמו תלונות בקרב המעריצים הוותיקים. על כן גדולה הייתה ההפתעה לקבל באוקטובר אלבום חדש

ומעולה. **אמן הבריחה הגדול** קרוב יותר ברוחו לאלבום הקודם של הלהקה, זה שיצא ב 2003 (13 שנים אחרי אלבום המופת **Ritual de lo Habitual**), התאפיין בצליל נוצץ משהו והניב את שיר הפתיחה של הפמליה. גם הוא היה אלבום ראוי, אך נתפס כאכזבה אצל מי שהוקיר את פועלה של הלהקה המהפכנית ובעלת החתימה הבלתי ניתנת לפספוס. להפקת האלבום החדש גויסו הבסיסט **דייב סיטק** מ-**TV on the Radio** ו**ריץ' קוסטי**, המפיק שעזר לרומם את **מיוז** למפלצת האצטדיונים שהיא.

השירים החדשים חסרים את הלחנים המפותלים ואת הפסיכדליות של השנים המוקדמות, ההגשה הפארלית התמתנה, אבל מדובר באסופה של שירים מצוינים שנהנים מגישות רבה יותר לאוזני הקהל הרחב. אם היה מדובר באלבום בכורה של להקת רוק אמריקאית צעירה, מוצדק היה להכתירה כהבטחת העשור החדש. שימו לב במיוחד ל-**I'll Hit You Back** ול-**Broken People**.

Cake

Showroom of Compassion

Upbeat Records

◀ את אלבומה החדש הוציאה **קייק** בלייבל שהקימו חבריה, והוא הוקלט באולפן הפועל על טהרת אנרגיה סולארית (!). הלהקה הקליפורנית, שאחד ממאפייניה הבולטים היה שהוציאה שוב ושוב ואריאציות על אותו אלבום (ושלא תהיה אי הבנה - כולם נהדרים), הוציאה השנה אחד קצת שונה.

השירים קורצים פחות לפופ ולרחבת הריקודים, אך הסאונד החם וההפקה המלוטשת נותרו בעינם, ועדיין מדובר בשירים קליטים מאוד ומופקים לעילא,

עם טקסטים שנונים, ולעתים נוגעים ללב ממש. נראה שבאלבום השישי הלהקה בחרה להפחית את האירוניה ואת הניכור ולהתמקד ברגש. יעיד על כך הקאבר המוצדק לשיר נשכח של **פרנק סינטרה**, **What's Now Is Now**, שהלהקה מוסיפה לו BPM גרוב אופייני. ובכל זאת, הלהיט הראשון מהאלבום הוא **Sick of You**, שיר שנאה להמון דברים. כלי נגינה מגוונים, בהם פסנתר, אורגן מוג, גיטרה סלייד וכלי נשיפה (כולל החצוצרה הבלתי נמנעת) משלימים את חוויית האמריקנה האלטרנטיבית שמציע האלבום היפה והממכר הזה.

Jane's Addiction

שניים עם ג'סטין טימברלייק

ידידים פלוס

במאי: וויל גלאק

ארה"ב 2011

מורה רעה

במאי: ג'ייק קאסר

ארה"ב 2011

If a Tree Falls: A Story Of The Earth Liberation Front

במאי: מרשל קארי וסאם קאלמן

ארה"ב-בריטניה 2011

◀ אם בעבר היה ברור שג'סטין טימברלייק רק יפה יותר מכולנו, השנה קיבלנו את ההוכחה הסופית שהוא גם כנראה יותר מוכשר וחכם ממה שאנחנו רוצים לחשוב. ההוכחה באה בצורה של שתי קומדיות שלכאורה נועדו לרסק את הקופות בלבד אך בפועל מספקות משהו אחר לגמרי.

בידידים פלוס מגלם טימברלייק איש היי טק צעיר ומצליח, שמחליט לבחון יחד עם חברתו לעבודה, **מילה קוניס** (שבעצמה מטפסת במעלה היררכיית הכוכבים ההוליוודים הצעירים), את האופציה של להיות חברים עם הרבה סקס אבל בלי זוגיות.

במורה רעה הוא מגלם את דמותו של מורה טיפה חנון שנופל ברשתה של **קמרון דיאז**, המגלמת מורה בתיכון שמעדיפה לשתות וויסקי ולקלל יותר מאשר ללמד. בשתי הקומדיות הוא אמור להיות היפיוף השרמנטי, אך נדמה שבמקום מסוים הוא מנצל את הציפיות שלנו מהתדמית השטחית שנוצרה לו, כדי לצחוק לנו ישר בפנים עם דמויות מעט...

City Rats

Rat Race on a Rotting Planet

◀ בשנתיים האחרונות יוצאים המון דיסקים עצמאיים בפאנק המקומי, רובם ניתנים להשגה בעיקר בהופעות או דרך הלהקות עצמן.

אחד הדיסקים המשובחים שכן הגיע לחנות השנה הוא הדיסק של **סיטי ראטס**, שמנגנים יחד תקופה לא קצרה והספיקו אף לחרוש את אירופה מספר פעמים. הירליס האחרון שלהם מהשנה הוא נסיעה מהירה, מלוכלכת ופוליטית בביוב הישראלי העכשווי.

◀ בכל שנה בעשור האחרון נוצרו סרטים רבים העוסקים בנושא הטרור - רובם הגדול מתרכז כמובן בטרואומת ה-11 בספטמבר והשלכותיה - אבל הסרט הבולט בתחום השנה מתמקד בסוג אחר לחלוטין של טרור. **If a Tree Falls**, סרטם של **סאם קאלמן ומרשל קארי**, עוקב אחר שנות הזוהר של התארגנות ה"חזית לשחרור כדור הארץ" שהחלה לפעול בצורה בלתי פורמלית באמצע שנות ה-90, ושמה לעצמה מטרה לפעול בצורה ישירה נגד ההרס המתמשך של כדור הארץ. הסרט מתמקד בעלייתו ונפילתו (הטראגית) של תא ספציפי שהתבסס בעיר יוג'ין שבאורגון, והיה אחראי על סדרה של פעולות חבלה שגרמו לנזק בשווי של מאות מיליונים לאתרי סקי, משרדים של חברות לכריתת עצים ושאר תאגידים משחיתי סביבה.

Frenzal Rhomb
Smoko at the
Pet Food Factory

Fat Wreck Chords

Cloud Nothings
Cloud Nothings

Carpark Records

◀ למצוא תקליט פאוור-פופ-פאנק מושלם מהעשור הנוכחי זו משימה מסובכת מאוד. בזמן שהעולם עדיין מנגב את הזיעה שנדבקה עליו בתור לאחת מהופעות האיחוד של **הפיקסיז**, יושב ילד בן 19 מקליבלנד וכותב את כל הספר מחדש.

Lo-fi כמו **Guided By Voices**, מלודי כמו **הבייק' בויז** (ביום טוב לאללה) ואפקטיבי כמו פאנק רוק תוצרת 1977, **דילן באלדי** העולל עקף כל אלבום שיצא השנה בחברת תקליטים גדולה עם שירים מצויינים, הפקה מינימליסטית ומקסימום רוק אנד רול. אין לי סימפטיה מיוחדת ללהקות של שני אנשים, אבל אחד התקליטים הכי טובים של השנה נבראו על ידי טינאיג'ר שכתב, ניגן והקליט לבד. יאללה, ניפגש בפוגו.

◀ כאילו שאני יכול להתעלם מלהקה שכותרת שיר בשם "ג'וק על מתג אור"... עולמם של כותבי השירים בפאנק רוק מאז ומתמיד התחלק לשתי קבוצות - האחת מורכבת מאנשים ל-א כ-ל כ-ך מבריקים, שמזיעים את זה עד שיוצא להם טקסט אינטליגנטי, השניה מורכבת מאנשים גאונים שיוצאים לכתוב טקסט אינפנטילי ומעורר השראה.

פרנזל האוסטרלים - חבורה של טבעונים מעורבים פוליטית וחברתית כבר קרוב לעשרים שנה - משתייכים לקבוצה השנייה, ולמרות שהאף שלי ישר שבור לנצח בגלל שביליתי איתם טוב מדי, אני מעריץ את המוזיקה שלהם לנצח.

David Bazan
Strange Negotiations

Barsuk Records

◀ כמה כיף לאהוב את **דייב באזאן** - אף אחד לא מחקה אותו, הוא לא מחקה אף אחד, הוא לא בתחרות עם אף אחד ואף אחד לא מתיימר להשתוות אליו. באזאן מרשה לי להשתכר, לשקר, להגיד את האמת, ללכלך ולהתלכלך. באזאן אומר באלבום החדש שלו: "כשהוא מתעורר בבוקר הוא אומר לעצמו שהיום הוא ישתנה, אבל כשהוא נופל למיטה בלילה הוא חושב לעצמו שזה היה יום מצויין להישאר אותו הדבר". מוזיקה אמיתית לאנשים אמיתיים. תקליט השנה שלי יהפוך אותי מבכנים גם בשנה הבאה.

Roll the Dice In Dust Leaf Spain

◀ אחד האלבומים שהקשבתי להם יותר מכל השנה. **רול דה דיס** הוא צמד שוודי ששחרר השנה את אלבומו השני, בו נעשה שימוש בכלים אלקטרוניים בצורה מושכלת, בעיקר לצורך העברת אווירה סינמטית אפלה השואבת השראה ממקורות שונים, אך בעיקר מסרטי מד"ב אייטיזיים דוגמת **בלייד ראנר**. ההרכב יכול להזכיר במונוטוניות שלו את ההרכב המצוין **Fuck Bottoms**, עם טוויסט אקוסטי בצורת פסנתרים שבורים, שמוסיפים נפח למחיקה המיוחדת של הצמד.

27 / סיכום השנה

Grails Deep Politics Temporary Residence

◀ האלבום האחרון של **הגריילז** שיצא בתחילת השנה נשאר איתי לאורכה. החבורה האולטרה מוכשרת מפורטלנד, אורגון, שמייצרת מוזיקה קשה למיתוג, שחררה את האלבום הקומוניקטיבי ביותר שלה עד כה - כזה שפותח אותה למאזינים חדשים, תוך שמירה על הצביון המיוחד שלה. גיטרות אקוסטיות לצד פאז מחשמל, כינורות מתחמרים לצד תיפוף מדויק מביאים את הגריילז לשיאם. אלבום השואב את השראתו מ**ניל יאנג** (הקטע השישי באלבום Almost Grow My Hair הוא טייק אופ על שיר של יאנג, Almost Cut My Hair) ועד למחיקה של מלחין הפסקולים האיטלקי, **אניו מוריקונה**.

הבחירות של רודי קיסלר

Six Organs of Admittance Asleep on the Floodplain Drag City

◀ ללא ספק אחד ההרכבים שליוו אותי לאורך כל העשור הקודם. האורגנים, שהחלו את דרכם הרשמית ב-98, המשיכו לשכלל את הפוסט-רוק הסמי-אקוסטי המיוחד שלהם, עם התנסויות במחזות חדשים, במרכזם עומדת תמיד הרוח של **ג'ון פאהיי**. קשה לומר שאלבומם האחרון הוא "עוד אלבום של האורגנים", כשם שקשה לומר זאת על כל אלבום אחר שלהם. האווירה המרייה-מתוקה מעבירה למאזין תחושת בדידות וניתוק, תוך שימוש בדמיון מחיקלי נדיר, שמתפרש על פני ז'אנרים שונים - החל מאמריקנה שורשית ועד לדרונז מזרחי.

My Disco Little Joy Temporary Residence

◀ **הדיסקו שלי** הם טריו ממלבורן, אוסטרליה, שהספיק השנה לשחרר את אלבומו השלישי בלייבל המצוין Temporary Residence. באלבום זה "הדיסקו" חברו למפיק העל **סטיב אלביני**, שנשמע היטב מתוך ההקלטה המחוספסת ומהאג'נדה האנטי-טכנולוגית שלו. הצירוף מייצר אלבום גיטרות מנסרות רפטיבי ששואב השראה ממוזיקה שבטית, כזה שתופס את המאזין לא מוכן, ומצריך אותו לצורת הקשבה שונה מאלבום רוק גילי. מרגע שנכנס למצב הרצוי, עובר המאזין מסע רוק שבטי מיוחד במינו.

הבחירות של יודם הבר

Fire! With Jim O'Rourke Unreleased

Rune Grammofon

◀ זה לא נחמד ולא רומנטי. זה טורדני, מציק ולעיתים פולשני. זה לא חביב בשום צורה שהיא, ולא מנסה למצוא חן. מדובר במטחנה אקוסטית למיטיבי לכת. טוב מאד לכאלה שאוהבים להאזין בסבלנות, להתמכר לתמהיל הצלילים. אין לזה כיוון קליט, אין פשרות ונראה כי הוא לא מרמז על עתיד טוב יותר. רק תרחור, חריקה, רחשוש, צלצל, ניגון - מטרה אחת. קדימה. אני קרוע על האלבום הזה.

Brian Eno Drums Between the Bells

Warp

שלום.
במקרה שבריאן אינו,
אין צורך בשמונים מילים.
פשוט אינו.
צריך את האלבום הזה בדיוק כמו כל הפקה אחרת שאינו היה מעורב בה.
אינו חדש? אני חייבת אחד כזה.

Thurston Moore Demolished Thoughts

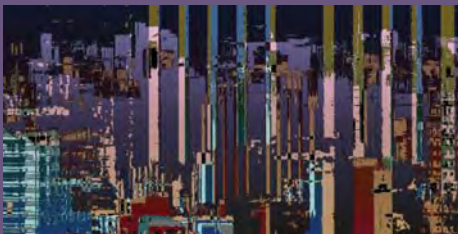
Matador

◀ חוט מוביל ליהלום; חתול בשק שנות השבעים; צריך להקשיב כדי להבין מה טמון שם. מי שמספיק זקן יודע: את המחיקה של **ת'רסטון מור** צריך להבין דרך אלבומי הסולו שלו, בהם נולדים הסאונדים העדינים והמיוחדים, ה"מוריים". אותם הסאונדים שמשמשים בעיקר קישוט באלבומי הלהקה שלו - **סוניק יות'** - כאן הם העיקר. זה מסוג האלבומים שטוב לנגן אחרי ששמענו את כל הרוק שמסביב. אתנחתא מוסיקלית ראויה. טוב כמו **רוברט וויאט** למהנדסי צליל, בין מיקס למיקס. מומלץ לאיזון האזניים.

Baxter Dury Happy Soup

Regal

◀ אני מת על **בקסטר דיורי**. יש תמיד משהו שובבי לצד העצבות הנוגה בשיריו. דיורי גם באלבומיו הקודמים מביא רוח אלטרנטיבית מדודה ומאד אינטיליגנטית. משהו במחיקה שלו מותיר איזה חשק לעוד. קצב יצירה כמו שלו תמיד משאיר געגוע. דווקא היותו של דיורי "פחות" מוכר וידוע, עושה חשק להביא אותו לתודעת הציבור המקומי. בשמי ובשם הוועדה המסדרת, ובשם כל החברים שלא יכלו להגיע, הרשו לי להמליץ.

הבחירות של ציון כהן

בעולם טוב יותר

במאי: סוזאנה ביר

דנמרק 2010

◀ **סוזאנה ביר (אהבות פתוחות)**, בסרטה זוכה האוסקר וגלובוס הזהב, דנה בקריסת הערכים לנוכח אלימות מתפרצת. העלילה נפרסת בין העולם הביתי/מערבי - דנמרק, לעולם "האחר" - אפריקה. דרך דמותו של הרופא האידיאליסט ששוהה בשניהם לסירוגין נוצרת הקבלה משלימה בין שני העולמות הסובלים ממחלה אנושית זהה - הבריונות.

בעולם המערבי המוגן, הבריונות מפציעה בקרב הילדים ומתפתחת לגזענות אלימה אצל המבוגרים. לילדים גיבורי הסרט, הנתקלים בה לראשונה, יש תפיסת צדק ראשונית ובריאה והם דורשים מענה הולם. כאשר מייצג המבוגרים הראשי - הרופא, אביו של אחד מהם, מתמודד עם הבריונות באופן אידיאליסטי של הגשת הלחי השנייה, נחשפת

חולשתו מול הילדים ההמומים שמחליטים לקחת את הטיפול לידיהם. הילדים נוקטים באקט חריג של נקמה המסתיים בפציעתו האנושה של אחד מהם. באפריקה, הרופא פוקח עיניו ברגע שהבריון הרצחני המקומי נופל לידי וממשיך, למרות הטיפול המסור לו הוא זוכה, להתעמר בתושבי המקום. הרופא מפקיר אותו לרחמי ההמון הזועם המבצע בו לינץ' קדאפי סטייל. הבגרות של הילדים, הערכות ההדדית ונטילת האחריות המלאה על מעשיהם, מהוות כתב אישום חריף כלפי האידיאליים של עולם המבוגרים - "התרבותיים-מערביים".

29 / סיכום השנה

ארוחות אמצע אוגוסט

במאי: ג'יאני דה גרגוריו

איטליה 2008

◀ **דה גרגוריו**, בן טיפוחיו של **מתאו גארונה (גומורה)**, מביא בסרט הביכורים שלו סיפור מריר מתוק העוסק בזיקנה ובהתמודדות עימה. ההישג הגדול של הסרט הוא בשרטוט דיוקן של ארבע נשים קשישות באמצעות שחקניות לא מקצועיות, מה שמדגיש את התחושה הריאליסטית, כמו גם הצילום הכמעט "דוקומנטרי".

קיימים בסרט המון תקריבים כביכול לא מחמיאים של גוף מזדקן כבד ימים, ופניהן חרושות הקמטים של ארבע הנשים ממלאים את המסך ומשרים תחושה נינוחה ואימהית. דה גרגוריו, המודע לתפקידו הכפול הן כדמות בסרט והן כבמאי, מעניק לארבע הנשים את הזכות לחיים חדשים זו לצד זו; מזקנות נרגנות ובודדות הן הופכות לקהילה קטנה, מתגנדות,

מתאפרות ומבשלות יחד. המהלך מושלם כאשר החברות מתרגמות את הקשר ביניהן לכוח אמיתי - כלכלי. הן קונות את זכותן להמשיך בחגיגה ולא לחזור הביתה. הן הופכות מנטל לכוח חיוני ויצרני.

סדרות טלוויזיה:

אחוזת דאונטון

◀ השלאגר הגדול של הטלוויזיה הבריטית משלב כל מה שרק אפשר לדרוש: אופרת סבון תקופתית אינטליגנטית, הומור אנגלי משובח, משחק מעולה וסיפורים מרתקים על אדונים ומשרתים. התסריטאי של גוספורד פארק, **ג'וליאן פאלוס**, שוחר קומנטרי חברתי, שכולל קריאות פמיניסטיות וקוויריות בחברה האדווארדיאנית של ראשית המאה ה-20.

The Hour

The Crimson Petal and the White

◀ שתי סדרות תקופתיות מרשימות, גם בזכות התסריטים, גם בגלל שאין על השחקנים הבריטים וגם משום שבתפקיד הראשי בשתיהן מופיעה **רומולה גאראי**. שתי הסדרות עוסקות, בין השאר, במעמד האישה; בסדרה הראשונה גאראי מגלמת את דמותה של מפיקה טלוויזיונית בשנות ה-50. בשנייה היא מגלמת זונה באנגליה הויקטוריאנית.

Shadow Line

◀ סדרת הפשע-נואר הבולטת של השנה הייתה אמנם **The Killing** הדנית (סדרה מצוינת שאף זכתה לרימייק אמריקאי), אבל בלי יותר מדי רעש, גם ה-**BBC** הפיקה סדרה אפלה מדהימה המתרחשת על רקע פרשת רצח וקונספירציה פוליטית. הסדרה שיצר **הוגו בליק (עור רגיש)** מגיעה לשיאים שייקספיריים, וזו לא הפרזה.

Spiral

◀ סדרה צרפתית שמקדישה עונה שלמה לפרשה פלילית אחת (כנראה שזו האופנה - ראו גם **Criminal Justice**). הסדרה עוקבת אחר עבודת שתי זרועות החוק - המשטרה ומערכת המשפט, מכל כיוון שרק תרצו.

Borgen

◀ הסדרה הפוליטית הזו מדנמרק היא לא פחות מנבואית בבואה לתאר את שנתה הראשונה בתפקיד של האישה הראשונה שנבחרת לראשות ממשלת דנמרק מטעם מפלגת שמאל בדיונית. במיומנות מרחפת הסדרה מעל חייה המקצועיים כמנהיגה, והאישיים כרעייה ואם.

נבחרים נוספים

סרטי תעודה:

Senna

◀ סרטו זוכה הפרסים של **אסיף קפאדיה (הלוחם)** על אלוף הפורמולה 1 המנוח מברזיל, **איירטון סנהדה סילבה**, מתעלה מעל ביוגרפיית ספורט קונבנציונאלית ופונה לכל מי שנהנה מפורטרט של אישיות יוצאת דופן, גם מחוץ למרוץ.

Tabloid

◀ מספיק להגיד **ארול מוריס** בשביל להמליץ, אבל אפשר גם להוסיף שהפעם מדובר בסיפור מטורף הכולל סליח סקסואלי, עיתונות צהובה, דת והפרעות אישיות לרוב.

Steam of Life

◀ דוקו משעשע ונוגע ללב על נושא ייחודי ומפתיע - הפינים ותרבות הסאונות שלהם. אחרי שמתקלפים מהבגדים וחושפים שומות ושומנים, מתחילים לחשוף את הנשמה.

Nostalgia for the Light

◀ סרטו של יוצר **The Battle of Chile, פטריסו גוזמן**, משלב סיפורים עצובים בקונטקסט הפוליטי הרחב יותר של שלטון פינושה. פעילותן של נשים החופרות כדי למצוא את שאריות יקיריהן מובאת על רקע עבודתם של אסטרונומים במדבר אקאטאמה.

Over Your Cities Grass Will Grow

◀ יותר מסרט דוקומנטרי מדובר בפורטרט לירי של האמן הייחודי מגרמניה, **אנסלם קיפר**. מסמך קולנועי נהדר של **סופי פינס (The Pervert's Guide To Cinema)**, שחורג מקונבנציות.

מותרות

◀ נציגות ישראלית מבית היוצר של **דוד אופק (ההרוג ה-17)** - מבט מפוכח ואירוני על הביורוקרטיה שמאחורי הסגר על עזה. צפיית חובה לכל אזרח.

התו השמיני גאה להציג:

הסדרות הטובות ביותר על המדף

הפקתו של מרטין סקורסה

אימפריית

התפארה

BOARDWALK
EMPIRE

העונה הראשונה

כל הסדרות, כל העונות
במחיר מיוחד ללקוחות האוזן השלישית